

Motion till riksdagen

1989/90:So639

av Berith Eriksson (vpk)

Förskola på samiska

Sameskolstyrelsen har utöver uppgiften att vara styrelse för de särskilda sameskolorna även som uppgift att följa den samiska undervisningen från förskola till vuxennivå och då även komma med förslag som främjar undervisningen.

På förskoleområdet har under åren 1986–1988 bedrivits försöksverksamhet med en förskolekonsulent som var knuten till sameskolstyrelsen. Projektet genomfördes i samråd med socialstyrelsen och medel utgick från allmänna arvsfonden.

I dag finns sameförskolor (deltidsgrupper och daghem) i Kiruna och Gällivare. I Gällivare har verksamheten drivits som ett försöksprojekt. Gällivare kommun har nu tagit över och permanentat verksamheten.

Fem gånger har samerna motionerat i Jokkmokks kommun om samedagis och samtliga gånger fått nej. Biträdande socialministern har besökt kommunen på initiativ från samerna och nu är frågan åter väckt i en motion till fullmäktige.

Staten har det yttersta ansvaret för att de minoritets- och kulturpolitiska målen infrias. Staten har därför det yttersta ansvaret när det gäller att konkretisera den statliga samepolitiken på det sätt denna är formulerad i proposition 1976/77:80 om insatserna för samerna.

Dessa mål och den principiella ramen för den statliga samepolitiken sammanfattas i propositionen s. 107–108 enligt följande.

Det bör således klart uttalas att samerna utgör en etnisk minoritet i Sverige, som, i egenskap av ursprunglig befolkning i sitt eget land, intar en särskild ställning både gentemot majoritetsbefolkningen och andra minoritetsgrupper. Vid utbyggnaden av samhällets stöd till samekulturen måste man ge utrymme åt även andra bedömningar än de som kan göras beträffande övriga minoritetsgrupper i det svenska samhället. Det ligger ett särskilt ansvar i att stödja samiska organisationer och institutioner. . .

Jokkmokk kommuns envetna nej till kravet från samerna i Jokkmokk om samisk barnomsorg motarbetar statens samepolitik.

Socialutskottet ansåg i sitt betänkande 1988/89:SoU 13 att det var viktigt att de samiska barnen inte utestängs från möjligheten att aktivt ta del av sitt modersmål och sitt kulturarv, men hänvisar till olika utredningar som avsågs vara slutförda under 1989. Betänkandet som bland annat behandlar språk-

frågan väntas inte bli klar förrän tidigast i slutet av 1990. I den kommittén som arbetar med språkfrågor har hittills inte framförts några tankar om hur den samiska förskolans problem skall lösas. Den andra utredningen (en enmansundersökning om den samiska kulturens fortbestånd) är klar, den pekar på behovet, men ger inga förslag på lösningar.

Att sameskolstyrelsen har ansvar även för förskoleverksamheten anser vi vara bra, men då måste även medel för ändamålet budgeteras. Projektredovisningen av projektet med förskolekonsulent visar att en konsulent behövs. Detta för att ge information till föräldrar och kommuner, kartlägga behov av samisk barnomsorg och tillgång och efterfrågan av personal, ansvara för personalfortbildning och materialanskaffning m.m. Sameskolstyrelsen bör därför erhålla medel dels till en konsulenttjänst, dels till andra kostnader för pedagogiskt material, läromedel, informationsmaterial m.m. Vi föreslår därför att 250 000 kronor budgeteras för en förskolekonsulenttjänst och 100 000 kronor till materialanskaffning m.m.

Vi anser även att möjligheten undersöks om sameskolstyrelsen kan få som uppdrag att teckna kontrakt med kommunerna och den vägen kanalisera ersättning till kommunerna för eventuella merkostnader i förhållande till om barnomsorgen för samebarnen hade ordnats på annat sätt.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär en utredning om medel för samisk barnomsorg kan kanaliseras genom sameskolstyrelsen.

Stockholm den 25 januari 1990

Berith Eriksson (vpk)